

== Velja po pošti: ==
Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta " " " 13.—
za četrt leta " " " 6.50
za en mesec " " " 2.20
za kemčijo celoletno " 28.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:
Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " " 12.—
za četrt leta " " " 6.—
za en mesec " " " 2.—
V pravi prejemni mesečno K 1.90

SLOVENE

== Inserati: ==
Enostolpna petstvrsta (72 mm):
za enkrat . . . po 15 v
za dvakrat . . . " 13 "
za trikrat . . . " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in reki. notice:
enostolpna petstvrsta (72 mm)
30 vinarjev

== Izhaja: ==
vsak dan, izvenredno nedelje in
praznike, ob 3. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. ==

Političen list za slovenski narod.

Opravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 8.
Avstr. poštna bran. račun št. 24.797. Ogrske poštn.
bran. račun št. 26.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Državni zbor.

Dunaj, 8. nov.

Vlada in stranke.

Novi ministrski predsednik grof Stürgkh je sedaj na ogledih. Poznati hoče teren, na katerem se bode vprizorilo novo poglavje avstrijske parlamentarne zgodovine. Zbrati hoče stranke, s katerimi bi mogel izvršiti svoje načrte, ki jih je razvil v svojem nastopnem govoru. V zbornici pa so samo soc. demokratje, ki v vsakem slučaju ostanejo v opoziciji. Vse druge stranke niso »à tout prix«
opozicijske, vendar pa nobena noče biti brezpogojno vladna. Vsaka ima svoje posebne pomisleke in pogoje. In te hoče grof Stürgkh vedeti, da more z gotovostjo sestaviti vsaj tak delovni program, ki naj bi ga zbornica rešila do novega leta. Po novem letu se zberejo deželni zbori in vlada dobi dovolj časa za nadaljne svoje načrte. Kakor so danes razmere, bode vlada zadovoljna, ako zbornica do novega leta dovoli proračunski provizorij, izvoli delegacijo, za eno leto podaljša začasni poslovnik, reši draginjske predloge, s katerimi so v zvezi tudi uradniške plače, in če narvže še prvo branje brambne predloge.

Ze v normalnih razmerah bi bil ta dnevni red jako obsežen. Zbornica pa še vedno tava v megli, ker za prazno ceno se nobena stranka noče vdinjati vladi. Grof Stürgkh pa je v svojem govoru »a priori«
odklonil vse koncesije in zagotovil le »nepristransko«
upravo, s katero naj bi bili zadovoljni vsi narodi. Nemci in Poljaki pač morejo biti zadovoljni s to obljubo, ker nepristranska uprava pomeni staro smer, ki se ne dotika nemške in poljske posesti. In nemška posest so vsi privilegiji, ki so si jih Nemci ohranili od pričetka ustavne dobe na kulturnem in gospodarskem polju, in politična nadvlada v centralni vladi ter v vseh deželah, koder so v večini. Ostane naj torej vse pri starem in Bosna bode mirna. Vendar pa je včeraj dr. Gross moral v imenu nemškonarodne zveze javno v zbornici priznati resnico, da vsaj v parlamentu Nemci ne morejo neomejeno gospodariti. Tudi s Poljaki, katerih menda ne prišteva Slovanom, Nemci ne tvorijo večine. V narodnih vprašanjih računa pač na kršč. socialce, do katerih pa je takoj podrl most, ki je pozval vse liberalne življe na desni

in levi v boj za svobodno, to je brezversko šolo. Obrnil je pogled na Italijane in Rumune, pa se je takoj prestrašil. Ti z vsilo zahtevajo kot pred-ujem italijansko pravno fakulteto, proti kateri ima v svoji zvezi skoro večino tovarišev.

Ugriznil je v kisló lesniko in snubil Čehe, češ, da zadnja beseda ž njimi ni še izgovorjena. Torej s Čehi bi bila mogoča koalicija »ad hoc«, da se parlamentarni stroj ne ustavi. S Čehi pa je že govoril grof Stürgkh in jih vabil v svojo »zeleno lopo«. Ako se dr. Kramar zopet ne premisli, češki enotni klub ne gre zopet na led, dokler se ne posrečijo ali zopet razbijejo »pravna pogajanja«
v Pragi. Radikalnejši češki poslanci pa hočejo biti tudi na jasnem, ali in katere pogoje je stavil grofu Stürgkhu pravosodni minister dr. Hohenburger za svoj vstop v novi kabinet. Grof Stürgkh je sicer v ponedeljek na medklice čeških radikalcev odgovoril, da noben minister nima izjemnega stališča nasproti skupni vladi; toda s to medlo negacijo ni pomiril duhov. Zato so včeraj češki poslanci vložili interpelacijo, naj grof Stürgkh ali pa dr. Hohenburger sam v javni seji zavrne vsa dotična poročila v raznih listih kot neresnična. Doslej še nismo slišali odgovora. Brez vsake podlage ta poročila gotovo niso bila. Skoraj gotovo je, da je dr. Hohenburger hotel imeti povsem proste roke v pravosodni upravi, česar pa mu grof Stürgkh ni mogel zagotoviti.

Sinoči so zastopniki »latinske zveze«
grofu Stürgkhu predložili svoje postulate; na prvem mestu je zopet italijanska pravna fakulteta. To vprašanje je za grofa Stürgkha gotovo jako sitno. Kot naučni minister je dvakrat toplo zagovarjal to italijansko zahtevo. Sedaj ima stvar drugo lice. Ako vlada z vsem svojim moralnim vplivom podpira to zahtevo, je mogoče, da se razdruži nemško-narodna zveza, ki naj bi bila najmočnejša opora nove vlade. Zato bodo skušali parlamentarni režiserji, da italijansko zahtevo postavijo v ozadje. Rusini brččas ostanejo razdvojeni, gališki v opoziciji, bukovinski se pridružijo vladi.

Slovensko - hrvatski klub.

Danes je načelnik dr. Šusteršič v klubovi seji obširno poročal o svojem včerajšnjem razgovoru z min. predsednikom grofom Stürgkhom o politični in parlamentarni situaciji. V razgovoru, ki je trajal eno uro, je dr. Šusteršič z vsó odločnostjo našteval slovensko-

hrvaške zahteve in opravičene pritožbe proti državni upravi, ki povsod zapostavlja Jugoslovane v drugo ali celo tretjo vrsto. Posebno obnejni Slovenci in Hrvatje v Istri nimajo nobenega povoda, da bi se ogrevali za katerokoli vlado, ki ne pozna ali noče poznati kulturnih in gospodarskih potreb jugoslovanskega prebivalstva. V interesu države je, da vlada z izdatnimi prispevki za potrebna prometna sredstva ojači davčno moč jugoslovanskih pokrajin; da podpira kulturni razvoj državi vedno zvestega naroda; da namešča uradnike, pred katere more tudi slovenski ali hrvaški kmetič stopiti z zaupanjem, ne pa s strahom, da je prišel pred krtajskega mandarina. Slovensko-hrvaški narod ni agresiven, ne sega po tuji posesti, marveč bi bil zadovoljen, ako ohrani svojo staro posest in na tej posesti one pravice, ki jih sme in mora zahtevati kot probujen in napreden narod. Obljub smo slišali dovolj, videti hočemo dejanja.

V klubu se je razvila jako živahna in temeljita razprava o načelnikovem poročilu. Ker pa je oglašeni še več govornikov, bode klub še nadaljeval razpravo, preden se odloči za stališče nasproti vladi.

Naša živinoreja.

Poslanec Povše in tovariši so včeraj stali nujni predlog glede povzdige naše živinoreje. Vlada naj osnuje v raznih deželah državne tovarne za izdelovanje umetnih gnojil, katera bodo mogli živinorejci dobivati po primernih cenah. Tako si bodo pomnožili krmo in ž njo tudi živinorejo. Sedanje cene gnojil iz karteliranih tovarov so sploh previsoke, da jih revnejši kmetje ne zmorejo. Ta utemeljeni predlog je bil odkazan kmetijskemu odseku.

Iz seje poslaniške in gosposke zbornice.

Tako v poslaniški kakor gosposki zbornici se je včeraj živahno razpravljalo, ker se je v ogrskem državnem zboru sklenil mir med vladno stranko in opozicijo. Vlada bo morala hiteti, da dobi sposobno večino za rešitev brambne predloge. Ta večina mora biti dvotretninska. Če jo Stürgkh ne bo dobil, bo šel in poizkušal bo srečo kdo drugi. Imenovalo se je med poslanci ime Beck. Soc. demokratom je Stürgkh sam priznal, da bo morala zbornica glede na brambno preosnovo pospešiti posvetovanja.

V seji poslanske zbornice je ostro prijel Hohenburgerja češki poslanec dr. Körner. Justični minister se je

sam vmešal v Körnerjev govor z medklici. Po Körnerju je govoril kršč. soc. baron Fuchs, ki je izjavil, da bo njegova stranka nastopala za parlamentari- zem, za delosposobnost zbornice in za državne in ljudske potrebe. Stranka hoče slediti politiki proste roke. Poslanec Rybář je opozarjal zborničnega predsednika na laška grozodejstva v Tripolisu, ki so jih izvršili laški vojaki na ženah in otrocih. Kljub laškim dementijem dohajajo poročila o novih klanjih. Predsednik Sylvester je izjavil, da se morajo take grozovitosti splošno obžalovati, a da ni podrobnih poročil. Poslanec Breiter je pa vložil glede na laške grozovitosti v Tripolisu interpelacijo na ministrskega predsednika, v kateri vpraša min. predsednika, če je voljan izposlovati pri zunanjem ministru, da v imenu avstrijske vlade nastopi proti barbaričnemu načinu Lahov v vojski.

Gosposki zbornici se je včeraj tudi predstavila nova vlada. Stürgkh je govoril približno tako, kakor v poslaniški zbornici. Napravil je ob začetku in koncu svojega govora globok poklon zvestobi gosposke zbornice. V poslaniški zbornici je govoril Stürgkh glede na uradništvo zelo zmerno in previdno, v gosposki zbornici je ostro obsojal agitacijo med uradništvom in izjavil, da bo odločno čuval državno avtoriteto.

Ministrski svet.

je trajal včeraj zelo dolgo. V seji načelnikov bo zbornični predsednik sam predlagal, da naj se do Božiča reši prvo branje brambne predloge. Ni gotovo, če postane sedanja predloga tudi postava in se najbrže izpremene določila o službeni dobi.

Iz odsekov.

Pododseki za državne uradnike, sluge in poštne uslužbence so imeli včeraj skupno sejo, v kateri je izjavil finančni minister, da bi časno napredovanje in povišanje aktivitetnih doklad povzročilo take stroške, da bi jih ne mogli pokriti. Draginjski odsek je nadaljeval razpravo glede na premo-govo vprašanje. Sekčni načelnik dr. Sonnenschein je izjavil, da dvomi, če bi znižanje vožne cene premoga koristilo konsumentom. Odsek je odobril predloge pododseka. Poslanec Versovšek je nato poročal o predlogih kmečkega pododseka. Sekčni načelnik Ertl sodi, da je z odredbami poljedelskega ministva glede na povzdigo živinoreje zgrajen temelj za povzdigo živinoreje.

LISTEK.

Karol Jaromir Erben.

V torek, dne 7. listopada, je bilo 100 let, odkar se je narodil češki narodni pevec, avtor večno krasnih »Pesmi narodnih«, »Kytice«
i. dr.

Karel Jaromir Erben je bil rojen leta 1811 v Miletinu. Stariši so hoteli imeti v njem bodočega učitelja in ga pripravljali že doma za ta poklic; uspeh tega pouka je bil, da se je posebnó marljivo bavil z godbo, ki je imel zanj poseben talent. V njegovem poznejšem pesniškem delovanju mu je to mnogo pripomoglo, da zveni vsak njegov verz ko godba. Glasbeni posluš in temeljito znanje glasbenih pravil je napravilo iz njega navdušenega zbiratelja narodnih pesmi in napevov, stroka, ki je v njej prekosil vse svoje prednike. Vstopil je v Kraljevogračsko gimnazijo in podlegel tam vplivu domoljubnih profesorjev, kot so bili Vaclav Kliment Klicpera, Jožef Chmel i. dr. Njehovo delovanje v prid narodu je bilo Erbenu vzor, kakor mnogim drugim; zato je sklenil, svojo moč in nadarjenost posvetiti narodu.

Svoje prvence »Zvezda«, »Odhod«,

»Na pokopališču«
je poslal v zabavne liste, kakor so bili: »Jindy a nyní«, »Večerni vyraženi«, »Čechoslav«. Te pesmi so izšle v letih 1831 do 1838. Čitanje in ljubezen sta dala tem pesmim navdušenosti in poleta. Bile so to pesmi ljubezni, opevajoč čisto, udano ljubezen, povsem podobne narodnim; v drugih zopet stopajo v ospredje tragična dejanja in elegična ozadja.

Erben se je seznanil s Palackym, ki ga je privedel na zgodovinsko polje. To znanje je imelo zanj, kakor za Vaclava Tomka, velik pomen. Pod vodstvom velikega Palackega je delal izpiske iz starega pisatelja Pavla Skale in iz tega prijateljstva je nastalo njegovo poznejše histrično-pesniško delovanje.

Po dokončanih študijah je vstopil leta 1837 kot praktikant k sodišču v Pragi, čez eno leto k fiskalnemu uradu, kjer je vztrajal do leta 1843. Ni mu bila všeč ta služba, ki je zahtevala toliko mehničnega duha morečega dela. Kmalu se je je osvobodil. Palacky je dobil od deželnih stanov dovoljenje, da si pritegne k dokončtvi svoje zgodovine dva pomočnika. Volil je Erbeno in Tomka. Erben je bil poslan v arhive po deželi, da preišče tam, kar bi bilo važnega, to zbere in tako ohrani bodočnost. V letih 1846 do 1847 je na ta način prebrskal južno in zapadnočeške arhi-

ve. To njegovo mirno delovanje pa je prerušilo leto 1848 in kakor večina tedanjih pisateljev, se je tudi on vrgel v politične valove. Bil je poslan v Zagreb k deželnemu zboru, da bi od onod pošiljal v Prago po očil. Toda tam ni ostal dolgo; razburljivi dogodki v Pragi so ga prisilili k vrnitvi. L. 1849 je urejeval »Pražké Noviny«
; ko pa je ta list pozneje zašel v tir, ki Erbenu ni bil všeč, je pustil to mesto in vstopil v muzej kraljestva češkega kot sekretar in arhivar leta 1850. — toda že naslednje leto je bil poklican za arhivarja mesta Prage in v znamenju tega poklica se giblje celo njegovo daljše pesniško delovanje. Za oba imenovana arhiva je storil Erben mnogo dobrega. Razven arhivalnega dela se je pečal tudi s pravom, zgodovino, izdajanjem starih čeških znamenitosti, z zbiranjem pesmi, mitologijo itd. Kot pravnik je pomagal pri prestavljanju sodnega in konkurznega reda, delo, ki je bilo zelo zaslužno. Vsaka znanost potrebuje svojo terminologijo, ki jo je moral on šele ustvarjati. Pesniško terminologijo je tvorila cela vrsta pesnikov z Jungmannom na čelu, za prirodoslovje Presl in za pravo Erben. On je izdal državljanski zakonik, zato so ga imenovali leta 1849 translatorja zakonika na češki jezik.

Velik del Erbenovega delovanja je

bil posvečen zgodovini. Tudi kot izdajatelj se je ravnal po vzoru Palackega. Njegove izdaje se odlikujejo po vzorni skrbnosti in ljubezni do starih čeških znamenitosti. izdal je »Bortošovo praško kroniko«, »Zbrane spise Mistra Jana Husa«
itd.

Delo v arhivih mu ni vzelo vsega časa in zanimanja, briga se je za ljudstvo, njegove pesmi in navade, njegove pogovore in drugo. Namenil se je izdati veliko sistematično folkloristično delo: »Obyčeje naroda českého«. Namesto tega pa je izdal druga dela sorodne vrste. Najznamenitejša izmed njih so »Narodne češke pesmi«
v treh delih (1842 do 1845), ki ne obsegajo samo zanesljivih tekstov, temveč tudi številne napeve, variante pesmi, namige k drugim zbirkam, opombe in obsežno »Slovo o písní národní«. Motivi teh pesmi pa so služili pisatelju pri njegovem lastnem pesniškem stvarjanju. Delal je dalje, primerjal češki material z onim drugih slovanskih jezikov, iskal analogije in končni uspeh tega dela je bila nova zbirka z napisom »Prostonárodní české písně a říkadla (pregovori)«. Kakor pesmi tako so tudi pravljice našle v njem marljivega nabiralca, kar dokazuje »Sto prostonárodních pohádek (pravljic) a pověstí slovanských v nářečích původních«
in »Vybrané báje a pověstí jiných národů slovanských«
.

Napredno rodoljubje.

Kočevje, 8. novembra.

Leta 1908 je kupila »Zveza slovenskih zadrug« v Kočevju na glavnem trgu hišo ter ustanovila v njej slovensko trgovino in posojilnico, koje namen naj bi bil podpirati kočevske Slovence s potrebnim kreditom. Trgovina in posojilnica ste se s početka lepo razvili ter je imela slednja že prvo leto 80 članov. V sled nesposobnih trgovcev je pa začela trgovina pešati ter zabredla tako daleč, da ima ista koncem 1. 1910 78.000 K izgube, katero mora sedaj vso posojilnica trpeti. Zgubo je skušala posojilnica pokriti na ta način, da so člani in razni denarni zavodi žrtvovali naravnost ogromne svote v asanacijo primanjkljaja. Posojilnica je bila popolnoma prepričana, da se ogne konkurzu in prepreči, da se ne bo čez sto slovenskih posestnikov v kočevskem okraju poglajalo na boben. Gotovi odborniki »Zveze slovenskih zadrug« se pa ne morejo nikakor sprijazniti z asanacijo »Kočevske posojilnice«; zato je prevzel narodnjak in prijatelj kmečkega stanu dr. Tavčar njeno zastopstvo ter toži »Kočevsko posojilnico« za ves dolg pri »Zvezli«, in še celo za več, kakor ji ista dolguje. Izgovarja se v dotični tožbi, da izstopajo člani ter bi lahko »Zveza« izgubila svojo terjatev. Ta korak »Zveze« je popolnoma neutemeljen; posojilnica ji je vse to že pojasnila, da imajo vsi njeni člani okroglo 3 milijone kreditne podlage; pasiva pa izkazuje okroglo 30.000 K. A dr. Tavčar, odbornik in zastopnik »Zveze«, se na vse to ne ozira, kaj njemu mar, če vsi kočevski Slovenci poginejo! In ta človek govori še o narodnosti!

V tolažbo članov, ki so že tako vsi obupani, pa posojilnica zagotavlja, da se jim ni treba bati, ker je že drug zavod, ki ima res narodno sočutje s kočevskimi Slovenci, že deloma obljubil, da jo prevzame in prepreči, da se ne posreči Tavčarjev namen.

Iz Hrvaške.

Zagreb, 6. nov. 1911.

Občni zbor hrv. sokolske Zveze se je 5. t. m. vršil v Zagrebu. Novega ni bilo nič posebnega, čeprav je bilo z dveh strani pričakovati nevihto. Mazzura, gospodar »Obzora« in obzoraščine na Hrvaškem, je vpregel vse sile, da dobi sokolstvo v svoje roke s tem, da bi pri volitvi odbora spravil skozi svojo listo, a sam bi bil v novem odboru predsednik. Proti dru. Carju in dosedanjemu zvezinemu odboru je otvoril ogenj z dveh strani — javno in na skritem: v »Obzoru« in zasebnih pismih. Agitiral je za svojo osebo po svojih prijateljih direktno in indirektno — no, uspeh je bil ta, da se sploh ni mogel pokazati na zboru — ter je bil dr. Car in proti — Mazzurina lista согласно izvoljena.

Kolikorkoli je pa to tolažljivo — da se namreč obzoraščina, ta vir vsega zla na Hrvaškem, ni mogla splaziti v vrhovni forum našega sokolstva — vse eno tu ni vse zlato, baš zato, ker se sveti. Naše sokolstvo bolega: na liberalizmu. Hrvaški Sokol ni hrvaški in še manj krščanski in se vedno bolj

in bolj odmika od teh dveh idealov hrvaškega naroda ter vsak dan postaja večji v borbi proti hrvaškim in krščanskim težnjam. Res, vse to ni ravno oficijelno in nekako sankcionirano v sokolskih vrstah, a razraslo se je. Ravno zaradi tega se je v Splitu osnovala čista hrvaška sokolska Zajednica, ki je imela svoje prvo konstituirajoče zborovanje ostantativno ravno istega dne kakor Zveza. Mi se njenega osnutka veselimo, ker bo uzda Zvezi, Tisti hip, ko ta prekorači meje — bo vse, kar je našega, slo v Zajednico. Topot do tega še ni prišlo, a pričakovalo se je. Da pride — in sicer ne čez dolgo — do tega ni dvoma, ker je naše sokolstvo nezdravo telo pa se mnog zdravnik pripravlja na zdravljenje — kadar nastopi pravi trenutek.

Razpust sabora — nove volitve. Hrvaški sabor je razpuščen. Ban Tomasić hoče zalotiti stranke nepripravljene in iz te nepripravljenosti z železno roko kovati zase kapital. A tudi sicer se je utrdil. Tekom zadnjega meseca je porazmestil okrajne predstojnike in druge politične uradnike, kakor je zanj najbolj prav.

Posamezne stranke so v paniki; seje in dogovori so na dnevnem redu. Vse že imajo skupščine da odrede kandidate. Pravaši pa se vsega tega ne boje preveč; politiki ki znajo pozitivno računati pravijo, da bodo tudi ob sedanjih razmerah dobili pravaši 30 mandatov in to je zedinjenemu pravaštvu za prvi pot dovolj.

Ob razpustu sabora je ob kratkem nagovoru podpredsednika dr. Papratovića, v katerem je povdarjal, da upa, da bo prihodnji sabor pravi izraz s vobodne volje ljudstva, zaklical poslanec S. Radič: Niti en mažaron ne pride v sabor! — Ob razpustu sabora je bilo razmerje strank sledeče: Hrvaško — srbska koalicija 30, zedinjena Stranka prava 24, vladna stranka 16, Kmečka stranka 9, neodvisni centrum 6 poslancev, 1 »divjak«.

Italijansko-turška vojska.

Turški notranji minister je obvestil vse vilajete o turški zmagi pri Darni. Po tem poročilu so izgubili Lahii 5 tisoč mrtvih.

Čez Rim se poroča iz Tripolisa: Dne 7. t. m. opoldne je bila napadena 8. stotnja 93. pešpolka, ki je poizvedovala. Z došlimi ojačenji smo sovražnika odbili. Sovražnik je izgubil 60 oseb. Mi smo imeli 16 ranjencev. O bojih pri Homsu poročajo Lahii: Zjutraj 23. okt. se je podalo osem stotnj in 4 topovi v Marghel, ki smo ga zasedli. Sovražnik, ki nas je takoj napadel, je bil odbit. Opoldne so se vrstile naše čete v Homs, v Marghelu smo pustili en bataljon. Ob 2. uri popoldne se je zopet pojavil sovražnik pred Marghelom. Izkušal je obkoliti naš bataljon. Iz Homsa je hitelo bataljonu 6 stotnj na pomoč. Ob 6. uri zvečer se je sovražnik zopet umaknil, nakar so se vrstile vse naše čete v Homs nazaj. Mi smo imeli tri mrtve in 18 ranjencev, sovražnik je 300 mrtvih in ranjencev, sovražnik pa 300 mrtvih in ranjencev, približno 2000 mož, od več strani naše postojanke, naše čete so bile popolnoma obkoljene. Priplazil

se je čisto blizu utrdb in je osobito hudo streljal na topove. Napad je podpirala tudi vstaja, ki se je pa takoj zaustila. Napad smo ob 7. uri zvečer odbili. Sovražnik je izgubil 400 mrtvih in ranjencev. Opozorjamo, da v tem poročilu Lahii sami priznavajo, da 23. oktobra niso mogli držati Marghela in so se morale zvečer umakniti vse laške čete nazaj v Homs. O boju dne 28. oktobra si pa Lahii niti ne upajo poročati, koliko ljudi so izgubili, dasi poročajo o sovražnikovih izgubah. Iz Tripolisa se poroča v Carigradu, da umrje v Tripolisu vsak dan na koleri do 70 oseb, Lahov pa umrje na koleri vsak dan do 140.

Protilaški bojkot.

Iz Soluna se poroča, da je objavil bojkotni odbor oklic, v katerem poziva prebivalstvo, naj bojkotira trgovine tistih Lahov, ki vživajo obrambo ptujih držav. Odbor objavlja seznam laških trgovk.

Boji pri Darni, Tobruku in Bengaziju.

Iz Carigrada se poroča, da so bili pri Darni vjeti trije laški oddelki. Pri Tobruku so napadali Arabci, ki so prepodili Lahe iz njih utrdb. Boj je trajal dve uri. Lahii so izgubili 200 oseb. Tudi pri Bengaziju so izgubili Lahii več postojank.

Italijanski načrti.

Laško časopisje je pričelo zopet hujskati laško vladno, naj udari Turčijo tam, kjer je občutljivejša kakor v Tripolitani. Hujska tudi balkanske države, naj udarijo. Milanski »Secolo« pa priporoča laški vladi, naj zadene Turčijo naravnost v srce. Laška vojna uprava je povišala v stotnike vse nadporočnike, ki služijo 15 let. Turki odpotujejo vojake in artiljerijo na morsko obrežje, severno Gallipolija, ker se boje, da izkrcajo Lahii vojake na otoku Samos.

40 laških aeroplanov na bojišču.

»Tribuna« poroča, da razpolagajo Lahii v Tripolisu s 40 aeroplani, iz katerih bodo metali bombe na sovražnike.

Laška grozodejstva.

V seji turške zbornice dne 7. t. m. je ministrski predsednik izjavil, da je protestirala turška vlada na velevladi zaradi laških grozovitosti dne 1. t. m., protest je obnovila dne 3. novembra. Hodža Sajd je pozval vladno, naj izžene vse Lahe iz Turčije. — »Frankfurter Zeitung« poroča, da so razven enega odpotovali vsi angleški vojni poročevalci iz Tripolisa. Cullagh, sourednik »Westminster Gazette« zagotavlja, da so ustrelili Lahii 400 žensk in otrok in 4000 mož, med katerimi jih niti 100 ni zaslužilo smrti. Med ustreljenci so se nahajali hromci, slepci, bolniki in berači. Prizori so bili grši, kakor ruski pogromi in turško klanje Armencev. Smešna so laška poročila, češ, da so izgubili Turki tisoče. Nasprotno je res. Lahii so na malem ozemlju popolnoma oblegani. Arabci stoje tako blizu, da zadevajo njih krogle konzulate. Nemški in ameriški konzul sta morala že zapustiti svoji hiši. Kolera se zato tako hitro širi, ker nihče ne pokupuje mrličev. General Caneva biva izključno v trdni citadeli in ga nihče ne vidi med vojaki, ki se bore, kakor tudi nihče ne vidi divizionarja. V takih okoli-

ščinah ni nič čudnega, da peša disciplina med laškimi vojaki.

Novi laški generali.

Kakor se poroča iz Tripolisa, sta došla v mesto generala Frugoni in Dechaurand. General Frugoni je prevzel poveljstvo prvega laškega armadnega zbora, general Pecori Giraldi je

General Frugoni, novi višji poveljnik Italijanov v Tripolisu.

obdržal poveljstvo prve divizije, general Dechaurand je pa prevzel poveljstvo druge divizije prvega armadnega zbora. General Caneva obdrži svoje civilne funkcije in višje poveljstvo. Objavljamo podobo generala Frugonija, ki je določen, da operira v Cirenajki.

Občinske volitve v Metliki.

Še nikoli ni bilo takega boja za občinsko upravo, kakor je sedaj. Dosedaj so bili navajeni metliški meščani na komando; eden jim je pri volitvi narekoval kandidate in drugi so jih volili seveda vedno liberalne. Sedaj so pa začeli možje spoznavati, samostojno misliti in uvidevajo, da po ti poti ne sme in ne more več dalje iti. Uvidevajo pa tudi meščani, da jim liberalna komanda ni donesla nobenega napredka, pač pa le nazadovanje v vsakem oziru. Posebno uvidevajo, da je liberalizem največja kvar za mladino; kam pridemo, pravijo, ako bo šlo tako naprej. Dosedaj se je mislilo, da liberalen duh ni tako škodljiv, zdaj pa, ko se liberalizem kaže v posledicah pri mladini, uvidevajo, da bo liberalizem pokvaril vso mladino in jo popolnoma odtujil staršem, cerkvi in vsakemu redu. Možje so tudi izprevideli, da je treba Metliko opreti na močno delavno stranko. Dosedaj je bila cela Metlika odvisna od ljubljanske liberalne stranke in kakor en mož je stala Metlika zanjo. In kaj se je storilo za nas? Nič! Tavčar je prišel v prejšnjih letih enkrat ali dvakrat v Metliko na shod, malo pozabljaval nad klerikalce, a za Metličane ni storil nič. Sam se je enkrat javno pritožil, da nobenega Metličana ni, da bi kaj zase zahteval in zato — je rekel — ne more za Metliko nič storiti. Danes pa liberalni preroki v Metliko niti več ne pridejo. Čemu tudi? Ali naj pridejo kazati svojo liberalno onemoglost? Politična in gospodarska moč je danes v rokah S. L. S. Če dr. Tavčar sam ni metliškega mestu ničesar dal, če ni tedaj nič dosegel, ko je imel vso moč v rokah, kako naj danes Metliki kaj izposluje,

— Tako smo pregledali celo Erbenovo delovanje, ostaja nam le še Erben — pesnik.

Malokateri češki pesnik je postal z eno zbirko tako slaven doma in v tujini, kakor Erben. Edina zbirka »Kytice« in v njej samo en del je naredil Erbeno najbolj ljudskega češkega pesnika. Nekaj podobnega bi mogli videti le še v Machu. »Kytice« se deli na dva dela: »Pověsti národní« in »Písňe«. Poimen in popularnost Erbenova leži v prvem delu, ki obsega poleg uvodne pesmi, razlagajoče napis zbirkin, 12 balad: »Poklad« (zaklad), »Svatební košile« (pražnična srajca), »Zlatý kolovráta«, »Štěstý den« (Sveti večer), »Holoubek«, »Vodník«, »Vrba«, »Lilie«, »Dceřina kletba« i. dr. Vseh dvanajst balad so najkrasnejše češke balade in zadostujejo, da zagotovijo Erbenu v srcu naroda neminljivo hvaležnost.

Par dnij na Ruskem.

(Dalje.)

atelj naj spremi potnika še na poseben otok, o katerem je gotovo že kdaj slišal »Peter Pavlovo krépost«, znana trdnjava. Po ulicah, ki so vse tlakovane z lesenimi šesterostraničnimi kosci, in ktere treba neprenehoma popravljati, pridemo do velikega Trojčjkega mosta, ki je veljal mnogo milijonov rubljev. Treba čezenj in stojimo pred Krépostjo, do ktere se pride zo-

pet po mostu, ki je narejen nad kanalom, ki je okolu in okolu trdnjave.

Petropavlovsk se danes več ne rabi kot trdnjava, braneča mesto in cesarjevo palačo, samo jetnike imajo tam zaprte, denar tam kujejo in imperatorska družina ima tam svoj zadnji počitek.

Ker je bila posmrtna služba božja za raj. vel. kneginjo, ki je umrla letos, je bilo ta dan treba čakati dolgo čez opoldne, da so začeli avtomobili domov voziti ude cesarske družine, dvorne rúdeče oblečene uslužbence. Ko so ti odšli, bil je vstop v Krepost oz. v cerkev dovoljen. Sredi dvorišča je velika cerkev s prizidano manjšo kapelo. Cerkev ima zunaj visok pozlačen stolp, ki se sveti daleč naokolu.

V njej leže v belih mramornatih ležecim prismam podobnih sarkofagih rajni vladarji, vladarice itd. Vojaki stražijo, prižigajo lučice in gledajo, da kdo ne pokvari dragocenih daril evropskih in azijskih mogotcev, ktere so poklonili imperatorjem po njih smrti.

Če pri nas močno vpliva na človeka črna barva, barva žalosti, ni nič manj živce pretresujoča bela barva v tem kraju miru. Molitve za rajne in mrliške obrede vrše v prizidani manjši kapeli.

Posebnost peterburška, moskovska, kijevska in vseh mest je, da se ljudje vozijo kot pri nas peš hodimo, to pa zato ker so mesta na veliko razdaljo zidana. Mizar pokliče izvoščeka, naloži predse mizo, stole in se pelje.

Pek se pelje s kruhom, kuharica z zelenjavo itd. Izvoščeka vsak rabi, vajenec in gospod. Če bi pri nas izvošček take stvari vozil, kot jih njegov kolega na Ruskem, bi ga ljudje kamenjali. Oblečeni so izvoščeki po vsih mestih enako v prav neukusno uniformo; do peta moleča temno-modra ali temnozeleno suknja v mogočnih dimenzijah, na glavi pokrivalo, ki naj bo rudiment cilindra, okoli ledji barvan pas. Živine ne pretepaajo. Biča nimajo.

V Peterburgu se pije prav malo vina, ker je zelo drago, najmanj še enkrat tako drago kot pri nas. Tudi piva ni mnogo, kar ga je, je nedolžno, brez vsakega alkohola; malo svetlo-rujave vode. Rus pije k večjemu sladko vodo, kar bi pri nas rekli pokalice in čaj. To pije Peterburžan, Moskovčan itd. iz potrebe. Zdrave, pitne vode ni, če tudi živi v vodi, zato jo kuha; pridene prav malo čaja, da ima voda saj po nečem okus. Zjutraj nobeden ne pije kave, zato ker ni dobili mleka; kavaren tam ni, samo čajane. Na vseh peterburških cestah so priklenjeni sodčki z zaprtim pokrovom in z malim korcem. Čemu? Napis pove, da je v njem prekuhana voda, ktero moreš piti, če si žejen. Nujno se svari pred »siro« vodo, pije naj se le »kipeča«.

Če se ne motim, je kdaj gospod antialkoholist priporočal čaj, poljsko »kerbata«. Tega naj ljudje pijejo namesto vina, žganja etc. Ampak Bog nam je dal Slovcem toliko zdrave gorske kristalne vode, dobrega močne-

ga mleka, da ne potrebujemo in ne bomo potrebovali praznega čaja.

Uže vozečemu se proti Peterburgu se zdi čudno, da noče biti prave noči; ker gre vlak skorej naravnost proti severu, zato se bližamo krajem, kjer je po letu prav kratka noč. V Peterburgu solnce sveti še ob 9, pol 10. uri zvečer; ob 10, pol 11. uri je še svetlo, da se bere pri mraku in noč je svetla, da ni mogoče spati. Življenje trpi do polnoči, prodajalne so pozno še odprte; zjutraj vse spi in prodajalne se ne odpro pred pol 9. — 9. uro.

Hotelov je mnogo po velikih mestih, dokaz da je na Ruskem razvito močno trgovsko življenje. Mi smo tako navezani na zahod, na razmere zahodne Evrope, da se ne sanja, kako živo življenje je na pulzira na Ruskem, ki ima zveze z Azijo, iz katere dobiva vse zaklade, kolikor jih ponuja zemlja.

Velika škoda je za potnika, če ne zna ruski; ljudstvo govori in razume v Peterburgu samo rusko; in ruščino govoriti pa jo razumeti, ni prav lahko. V vagonu, na ulicah sliši čisto domače glasove, in vendar razume le kaj pretrganega. Tako mu mnogo uide, kar bi mu ne ušlo, če bi govoril državni jezik.

Po obleki delavcev soditi, po zapuščenih bledih otroških obrazih, po ruskih ilustrovanih časnikih soditi mora biti v Peterburgu mnogo bede. Milijonska mesta so povsod enaka.

(Dalje.)

ko je njegova politična moč popolnoma strta? Metlika pa potrebuje danes zaslombe pri močni stranki. Liberalci so Metličane dolgo vrsto let varali in s tem celemu mestu škodovali. Sedaj je čas, da se vzdignemo in mestne koristi bolj pridni in pošteni stranki zaupamo. Kaj imamo danes od brezverskega liberalizma? Zapeljano mladino, Metlika brez vsakega pravega napredka, škodo, spore med seboj, zunanje ljudstvo zoper sebe in drugega prav nič. To nam je donesel liberalizem. Zato možje, ki imate še kaj ljubezni do mesta Metlike, združimo se, nastopimo skupno pri občinskih volitvah, da zmagamo. Zakaj bi naših resničnih koristi pridnim, značajnim in delavnim možem ne poverili. Zato na noge! šlo bo in iti mora. Liberalci so nas dosti časa vodili za nos. Mislimo enkrat sami! Združimo se, pustimo liberalce in njihov liberalizem na miru; naj oni z njim počno, kar hočejo, mi ga več ne rabimo. Mi potrebujemo delavne S. L. S., nje se oklenimo, ona dela, ona bo tudi za nas veliko dobrega storila! Liberalci so nam odrezali Metliko od dežele in države. Kaj pa hočemo danes brez dežele in državne uprave občekoristnega doseči. Vodovod rabimo, ceste potrebujemo, bolnišnico bo treba zidati, ali naj mesto na svoje stroške to stori? Odkod? Liberalci tožijo, da je deželni odbor črtal cesto do Malence, ker noče liberalcem ničesar dati. Ako bi bili liberalci sami od sebe dosti močni, bi pač lahko speljali vsaj cesto do Mestne malence, a je brez pomoči deželne odbora ne morejo. Kako naj pa izpeljejo kake večje za Metliko obče koristne načrte, ki bi stali še veliko več? Pomislite meščani, da brez S. L. S. danes nikamor ne pridemo! Zato treba, da ustvarimo zopet zvezo z S. L. S., zakaj preko nje tako ne moremo. Zato volimo enoglasno može, ki Vam jih priporoča odbor S. L. S. za Metliko!

Morala in dostojnost v politični borbi.

Slovensko napredništvo je globoko padlo. Laž si je vzelo za svoje politično orožje in že stokrat ovržene laži zopet in zopet nanovo ponavlja, češ »nekaj bo že ostalo«. Gabi se nam na ene in iste laži večkrat odgovarjati — pomilujmo le slovensko inteligenco, da se pustijo za drag denar pitati s tako politično hrano. **Stranka, ki tako z lažjo operira, kakor sedaj to dela liberalna stranka, res ne zasluži nobenega pardona na nobenem polju javnega življenja**, ker je povsod enako nevarna zastrupljalka. Sama je zaslužila, da ne dobi nikjer pardona! Tako je »Narod« zopet cel teden ponavljal laži, da je S. L. S. kriva znanih uradniških imenovanj, ko je vendar S. L. S. bila celo v obstrukciji proti vladi. Da pa posledice 20. septembra še globoko čutimo, tega pa tudi ni kriva S. L. S., tega so krivi tisti kričavi elementi v liberalni stranki, ki so z nerodno protidinastično pisavo tudi ob aneksijski krizi izzvali železno pest. **Slovensko uradništvo bi mnogo bolj sto ilo, da je sledilo pametni politiki S. L. S. kot pa takim kričavim neodgovornim elementom.** Kdor hoče misliti in kdor je pošten, ne bo sledil politiki liberalnih škodljivcev, ki v svoji neprevidezni vstvarjajo katastrofe, potem bi pa posledice radi zvalili na druge. Včeraj piše zopet »Narod« nekaj o politični morali in dostojnosti. In na kak način? Utajiti hoče svoja »Pisma iz Beograda«, ki so Slovincem neizmerno škodovala, zvaliti hoče znane demonstracije ob cesarjevem rojstnem dnevu na našo stranko, češ »da so jih klerikalci nalašč inscenirali«. Dobro, da so demonstracije znani! In kar lepo »Narod« zapiše **debelo laž**, »da je »Slovenec« urednik Štefe, še predno so se demonstracije vršile, poročal potom korespondence Herzog nemškimi listom.« Štefe je bil takrat, kar se tudi v liberalnimi pričami lahko dokaže na potu iz Nemčije v Ljubljano in ga torej niti v Ljubljani ni bilo. Tega seve »Narod« poštenjak ni vedel in zato se je z lažjo tako temeljito ujel. Ta laž zasluži temeljit odgovor tembolj, ker je v »Narodu« podpisan za odgovornega urednika Rasto Pustoslemšek, član »Združenega narodnega odbora« in prijatelj Adolfa Ribnikarja. Potrpljenje je minulo — laž naj rodi resnico! List stranke, ki ima tako lepo zgodovino v gospodarskih polomih in katero bo za njeno gospodarsko poštenost kmalu kelo na stotine žrtv, bi tudi bolje storil, da je spravil v najskritejši svoj predalček laž, »da sta Kregar in Štefe pri zadnjih volitvah v trgovsko in obrtno zbornico ponarejala uradne listine, fabricirala volivce in glasovnice.« Tudi te laži ne bodo ostale nekažnovane stranki, ki je trpela na magistratu Podgorškove sleparije in drugim pri volitvi v trgovsko zbornico očita ono,

Revolucija na Kitajskem.

Na Kitajskem ni zdaj nobenega reda več. Ko se je pridružilo mesto Šangaj vstašem, centralna vlada več ne upa, da premaga vstaše. Poleg Junču dežele so zdaj vstaši tudi gospodarji province Kjenču. O činih cesarske armade se ne čuje veliko. Vasun, Hančan, Lunkjan in Lučav so bili v oblasti vstašev. Naš danes objavljeni zemljevid nam kaže, kako daleč so že prodrli vstaši. Ozemlje, ki so ga osvojili vstaši, je označeno s črtami, ki leže postrani. Danes došla poročila s Kitajskega

trde, da so že v Pekinu izbruhnili resni nemiri in da že del predmestja gori in da se v Pekinu mori. Boje, se da nastane revolucija v cesarski palači, ker se pripravajo člani vladarske rodbine. Reuterjev urad pa poroča, da je zapustilo ponoči 100 voz Pekin in da je odjezdilo proti Leholu 40 Mandžuvov, ki pripravljajo pot dvoru, ki namerava zapustiti glavno mesto. Če dvor pobegne iz Pekina, bo nastalo strašno klanje med Mandžuaneci in Kitajci. Nekaj vladnih palač že gori.

kar so zagrešili njeni lastni pristaši. Tudi v tej zadevi bo minula naša potrpežljivost in kesali se bodo tisti, ki so laži politično fruktificirali. Sicer naj pa »Narod« s svojo taktiko le nadaljuje, samo potem naj ne cvili, kadar liberalna stranka in njeni pristaši dobe po grbi tako kot zaslužijo. Že takrat, ko smo bili v manjšini je »Narod« s svojo taktiko obsedel, tembolj bo sedaj.

Dnevne novice.

+ **Sijajna narodnost.** »Slovenski Narod« je, kakor znano, zadnje čase ves poln samega Elsnerja. Zaradi otročjega Elsnerjevega ukaza, da se morajo sodniki tudi med seboj v uradnih zadevah posluževati nemškega jezika, je seveda ves slovenski narod v največji nevarnosti in če bi Ljubljana slučajno ne imela za svojega poslance takega junaka kakor je dr. Ravnihar, ki je neustrašeno v parlamentu stavil tozadevno interpelacijo, bi danes najbržeje slovenskega naroda sploh več ne bilo. Da moremo sploh še s pljučami dihati in po obeh nogah hoditi, je zasloga dr. Ravniharja in »Slovenskega Naroda«. Seveda je bila stvar čisto drugačna, ko so slovenski liberalni sodniki govorili medseboj tako v službenih kakor zasebnih zadevah brez kakkega ukaza večinoma le nemško, kakor na primer pod predsedstvom Levčnika. Takrat slovenski narod kljub temu ni konca vzel in najbržeje bo tudi kljub Elsnerju in vsem slovenskim in nemškim liberalnim sodnikom še dolgo krepak in zdrav ostal. Ampak to nas zdaj ne zanima, velikobolj nam je na srcu usoda kočevskih Slovincov, ki so jih naši narodni liberalci na rob propada pognali. Kako jih je Agro-Merkur upropastil, to vemo iz žalostne sodnijske razprave. Najlepše je pa to, da hoče zdaj šef liberalne stranke dr. Tavčar uboge kočevske žrtve liberalnega gospodarskega bankerota do zadnjega vinarja iztožiti, dasi ni potrebno! Moralno odgovornost za propad slovenske kočevske gospodarske organizacije nosi cela liberalna stranka, ki je spravila na vrh mladinske gospodarske talente. Spričo tega je postopanje šefa liberalne stranke veleznačilno. In gospodarski propad kočevskih Slovincov je vse kaj drugega kakor kak Elsnerjev ferman, ki se z njim lahko kurijo peči v justični palači. Tukaj si liberalci, oglejte svoje narodno delo v »dobrobit člega milega naroda slovenskega«! To je vse drugače žalostna muzika kakor pa tista vaša obrabljena harmonika o Elsnerju. Slovenski liberalni sodniki lahko Elsnerjev ukaz ignorirajo, če imajo kaj narodne korajže, saj se jim itak ne more nič zgoditi, slovenski Kočevci pa se ne bodo mogli braniti, če jih zagrabi neusmiljena roka sodnij. sekvestra in to zavoljo li-

beralnih gospodarskih veleumov v Ljubljani. In stotisočmilijonkrat večje škode je za slovenski narod, če gospodarsko propade nad sto kočevskih Slovincov kakor pa če Elsner izdaja svoje dekrete. Ampak usoda kočevskih posestnikov je zdaj »Slovenskemu Narodu« mar eno figo, on kravalira zaradi Elsnerja le zato, da bi se ne zapazilo, kako bo zapel boben na Kočevskem in bodo šle na kant važne narodne postojanke po krivdi liberalnega gospodarskega kraha. Upati je seveda, da do tega ne pride; liberalci seveda pa pri tem ne bodo imeli nobene zasluge, saj hoče zdaj dr. Tavčar iz Kočevcev iztirjati vse do zadnjega. To je tako sijajen dokaz liberalnega narodnega čustvovanja, da ga je treba za večni spomin zabeležiti.

+ **Državna podpora.** Za posestnike iz občin Radovica in Drašiči v metliškem okraju, ki so bili letos hudo prizadeti vsled trikratne toče, je dovolila vlada 15.000 K podpore.

+ **Občinske volitve v Bohinjski Srednji vasi.** V torek, dne 7. t. m., so se vršile pri nas občinske volitve. Udeležba je bila precej živahna — izmed 786 volilcev se jih je udeležilo 404. Zmagali so z ogromno večino vsi kandidati S. L. S.

+ **Občinske volitve na Brezovici.** Z Brezovice se nam piše: Pri nas so bile volitve občinskega odbora dne 7. t. m. V vseh treh razredih je zmagala z veliko večino S. L. S. Nič niso pomagale laži po »Narodu«, po »Jutru« in po župniji zoper župnika. Z lažmi so se liberalci ljudstvu in volilcem le pokazali kakšni so. Ljudstvo se je od njih obračalo in samo uvidelo, kaj je prav in pametno. Zadnje minuto se je pripeljal tudi Tribuč iz Viča na pomoč. Pozdravljali so ga, obstopili kočijo, toliko, da ga niso ž nje dvignili, pa tudi ta jih ni rešil. Dobili so kakor Tribuč na Viču »Tri po buč«. Tako so naši liberalci dobili kakor Italijani pri Tripolisu »tri po lic«. Hvala pa zavednim volilcem!

+ **Shod na Robu.** V nedeljo smo imeli zaradi bližajočih se občinskih volitev shod. Poslanec Jaklič je poročal o delu S. L. S. v državnem zboru in je priporočal volilcem, da volijo v občinski odbor le može, ki stoje trdno v taboru naše stranke. Župnik Tomaž Zabukovec je razpravljal o občinskih volitvah in nalogah prihodnjega občinskega odbora. Zakrajšek iz Neretov je naročil poslancem skrb za zboljšanje gospodarskih razmer v okraju.

+ **Liberalno učiteljstvo in njegovi listi.** »Učiteljski Tovariš« od 3. novembra piše pod naslovom »Za naše stanovsko časopisje« med drugim: »In kakor naše stanovsko politično glasilo (»Učiteljski Tovariš«) odbija napade na naš stan in razdoru stanovskih vrst, tako ima nalogo odbijati naše pedagoško glasilo (»Popotnik«) vsa nasilja na notranost pouka in šole od izvestne

strani.« Bolj po domače se pravi temu »odbijanju nasilja« zavzemanje za svobodno brezversko šolo, kar je »Popotnik« že opetovano indirektno in direktno pokazal. Napredno učiteljsko glasilo nadaljuje: »Naši prosvetni in mladinski listi (»Naša Bodočnost« in »Zvonček«) nam pridobivajo vpliv in ugled pri onih masah ljudstva, ki nam jih gotovi krogi skušajo odtujiti.« Kaj se pod temi besedami skriva, čivkajo že vrabci v žlebu. Čudimo se pa, da se dobe še danes pristaši S. L. S., ki mirno dopuščajo pasirati v proračunih zneske za mladino pokvarjajoče in napačna pedagoška načela razširjajoče učiteljske in mladinske liste. Naj se taki, ki imajo včasih celo šarže zastopnikov v okrajnem šolskem svetu, nikar ne čudijo, če dela neumno »Jutro« z njihovo pomočjo še danes zgago na slovenskih tleh.

— **Iz Št. Vida nad Ljubljano.** »Mlinar in njegova hči« sta privabila v nedeljo toliko občinstva v Št. Vid, da je moralo veliko ljudi oditi. Zato je sklenil odbor B. P. Č., da se žaloigra »Mlinar in njegova hči« ponovi v nedeljo, dne 12. novembra. Začetek točno ob pol štirih popoldne. Konec ob pol 7. uri zvečer. Najugodnejši čas za na večerne vlake. Vstopnina je na prvih sedežih za polovico znižana. — V ponedeljek, dne 6. t. m. se je poročil tukaj g. Peter Kovač, z gđc. Manico Kovač z Glince.

— **Duhovniki semiške dekanije** imajo sestanek sodalitatis ss. Cordis Jesu v sredo, to je dne 15. novembra v Semiču. Začetek točno ob pol 11. uri dopoldne.

— **Smr: i je ušel 39letni težak Jožef Krapež v Trstu na uprav čudežen način.** Šel je v torek po opravkih v staro luko in ker je bila močna burja in dež, je držal glavo sklonjeno, da se obrani dežja. Prestopivši neko železniško progo, ni videl, da se mu bliža lokomotiva z enim vagonom. Ko jo je zagledal, je bilo že prepozno in izginil je pod njo. Strojevodja je stroj takoj vstavil, toda radi teže in mokre proge je napravil vlak še kakih 20 m. Ko so nesrečnega izvlekli izpod vlaka, je bil pa še živ; kolesa so mu zgrabile le suknjo. Ker ga je pa stroj vlekla za seboj, je zabil precej težke poškodbe; upati je, da bo kmalu okreval.

— **Vsled očetove neprevidezniosti se je ustrelila v Ronkih 3 in polletna hči kmeta Petra Bijazol.** Ta je imel v stanovanju nabasano puško, s katero je streljal vrabce, ki jih je potem pojedel na polenti. Njegova hčerka je dobila puško v roke in se z njo igrala. Pri tem se je pa puška sprožila in kroglja je šla v glavo deklice. Kmalu nato je otrok umrl. Lahkomišljeni oče se bo moral zagovarjati pred sodiščem.

— **Tripoliški begunci v Trstu in na Reki.** V Trst je došlo dne 8. t. m. opoldne s parnikom »Zrinjski« 163 potnikov iz Tripolisa. Vsi so turški podaniki, ki so bili izgnani iz Tripolisa, med njimi 20 gojencev vojaške šole v Tripolisu, ki jih spremlja neki profesor. Turški konzulat je potrebno ukrenil, da begunci v Carigrad odpotujejo. — Na Reko se je pripeljal iz Tripolisa preko Marzije 264 Turkov, med njimi dva generala in podguverner tripoliški.

— **Poročil se je v Rojanu g. Fran Vogrič, c. kr. davčni asistent v Labinju, z gđcno. Marico Bole.** Bilo srečno!

— **Podraženje mleka v Sarajevu.** Vsled ukaza oblasti so sarajevski mlekarji zamenili stare mere z litrsko, ne da bi znižali temeljno ceno, tako da stane liter mleka 40 do 48 vinarjev. Občinstvo protestira.

Štajerske novice.

š **Slovenski župan v važni obmejni občini.** V ponedeljek dne 6. novembra je bil za župana občine Selnica ob Muri v župniji Št. Ilj v Slov. goricah izvoljen vrl Slovenec Franc Ferlinč. Dosedaj je bil župan te občine Nemeč Schmid. V občinskem odboru je 11 zavednih slovenskih mož.

š **Stavkajoče štajersko učiteljstvo.** Neko zgornještajersko okrajno učiteljsko društvo je sklenilo, da pozove svoje člane, naj izstopijo s 1. decembrom iz vseh drugih društev ter naj toliko časa pri njih ne sodelujejo, dokler se ne zboljša plač. Tudi druga zgornještajerska nemška učiteljska društva nameravajo baje slediti temu zgledu, kakor pa kažejo glasovi po štajerskih listih, učiteljem taka stavka ni posebno všeč, ker vedo, da bi bila bržkone dvorezen meč. Nas pravzaprav zgornještajersko nemško učiteljstvo ne briga mnogo in bi nam bilo še všeč, ako izstopi iz raznih šulmarkinij, šulvereinskih, turnvereinskih podružnic, ker bi imeli ob meji bržkone v tem slučaju nekoliko več miru. Toda z ozirom na spodnještajersko slovensko učiteljstvo, ki se, kakor znano, popolnoma

prepušča vodstvu svojih nemških tovarišev, bi povedali še nekaj besed. K omenjeni akciji hočejo nemški učitelji pritegniti tudi slovenske. Plače učiteljskega pa se ne bodo nikdar zvišale, dokler ne bodo nastale redne razmere v štajerskem deželnem zboru, dokler ne preneha obstrukcija slovenskih deželnih poslancev v deželnem zboru, kar nemški učitelji prav dobro vedo, kakor tudi nemško-nacionalni poslanci. Mi vidimo iz vsega vpitja o povišanju plač le politično ozadje. Za tem vpitjem stojijo nemški nacionalci, ki hočejo stvar izrabiti proti slovenski delegaciji v štajerskem deželnem zboru ter potem javnega pritiska eventuelno streliti slovensko obstrukcijo, ne da bi se ugodilo spodnještajerskim slovenskim kulturnim zahtevam. Ako bi hoteli štajerski nemški nacionalci res pomagati v deželnem zboru učitelstvu, bi to lahko storili tudi prej, ko so še mogli. Vprašanje je le, ali se hoče spodnještajersko slovensko učitelstvo res odzvati večini spodnještajerskega slovenskega ljudstva s tem, da gre v boj proti zastopnikom tega ljudstva. Naj bi se nikdar ne družili z nemško-nacionalnimi hujskaci in ne pomagali indirektno njihovim skritim namenom. O povišanju učiteljskih plač na štajerskem pa prej govora biti ne more, dokler štajerski deželni zbor ne bo delovno-žen. To pa je odvisno od Nemcev, in ne od slovenskih poslancev, ker Nemci imajo ugoditi slovenskim zahtevam ali pa ne.

Š Zastopniki mesta Celja in tujski promet. K shodu za povzdigo tujkega prometa se nam poroča: Na shodu so igrali zastopniki celjskega mesta prav klavno vlogo. Te vodilne glave celjskega nemštva namreč ne vidijo, da je ravno Celje po svoji lepi naravni legi središče celoga tujkega prometa na Spodnjem Štajerskem. Iz Celja je izhodišče v naše krasne Savinjske planine in svetovnoznana spodnještajerska kopališča. Človek bi pričakoval, da pridejo zastopniki celjskega mesta na shod s kakšnimi iniciativnimi predlogi in da bodo prijazno pozdravili vse one, ki hočejo sodelovati pri akciji, ki služi edinole v korist Celja. Ali za Celje je moral govoriti slovenski poslanec in je pokazal, da je celjska klika s svojim poslancem vred v tej zadevi storila toliko kakor nič. Kolikokrat smo v »D. Wacht« čitali korake Marckhla za telefonsko zvezo z Rogaško Slatino! Pa prišel je Nemec in konstatiral, da je zadeva o telefonski zvezi tam, kjer je bila takrat, ko se Marckhlu o kakem poslanstvu niti sanjalo ni. Celje ima zelo slabe železniške zveze s severom in jugom ter s Savinjsko dolino. Slovenci so se vedno potegovali za zboljšanje teh železniških zvez in tudi od celjskih Nemcev toliko sovraženi okrajni glavar baron Müller je vedel povedati, da stavi južna železnica »nepremagljive« ovire. Da, slovenske železniške uradnike iz Celja izganjati, to znajo naši celjski Nemci in to tudi vedno dosežejo. Mesto, da bi Slovence radostno pozdravili, ki hočejo za Celje kaj storiti, čitamo vedno napade v njihovem obšurnem lističu na Slovensko Planinsko Društvo. Zanimivo je, da sta te napade ponavljala dva človeka, čiji »nemštvo« je ravno tako pristno, kakor ljubezen klike do mesta Celja. Konstatiramo samo še, da si je predrznil državni uradnik v slovenski deželi dr. Kallab dolžiti slovensko prebivalstvo Savinjske doline nasiljev proti nemškimi turistom, ki pridejo v Savinjske planine. Dejstvo je, da je shod pokazal naše voditelje v pravi luči.

Š Slovenci tujci na graški univerzi? Te dni se je vršil v Gradcu shod radi prenapolnjenja medicinske fakultete. Zahtevalo se je, naj medicinci, ki so »fremdländisch«, plačajo posebno takso. Tako bi po nazoru teh ljudi kranjski Slovenci bili tujci na graški univerzi.

Š Sekiro po ženi. Iz Griž pri Celju se poroča: Zadnje dni je posestnik Fr. Korent svojo 51 let staro ženo iz ljubosumnosti s sekiro težko ranil in potem zbežal. Sosedje so ženo spravili v celjsko bolnišnico, moža pa iščejo orožniki.

Š Roparski napad. Iz Rogatec se nam poroča: Dne 2. novembra je odšel posestnik Alojzij Sentang v občinski urad Nadole, da izplača neko vsoto. Ko se je vračal domov skozi gozd, ki pelje v Kozice, sta ga napadla posestnikova sina Vincenc in Franc Gajzer, ga vrgla na tla in pretepavala. Ko sta mislila, da ima dosti, sta nehala in mu preiskala žepa in našla pri njem 1 krono. Roparja so naslednji dan aretirali in izročili okrajnemu sodišču v Rogatecu.

RAZBURJENJE V NEMČIJI RADI MAROŠKE POGODBE.

»Nationalzeitung« poroča, da je nemški prestolonaslednik zaradi slabe

maročanske politike državnega kancelerja in odstopa Lendequista zelo vznemirljen. Vplivati hoče na cesarja sporazumno s svojimi brati, da se položaj se bolj ne zavori. Tudi stranke v državnem zboru niso zadovoljne s pogodbo glede na Maroko. Vlada bo imela v zbornici zelo težavno stališče in bo morala najbrže predložiti pogodbo zbornici v odobritev.

Ljubljanske novice.

Ij »Dimež«, strah kranjske dežele je izvirna narodna igra, ki se igra sploh prvič to nedeljo, dne 12. t. m. ob pol 8. uri zvečer na Ljudskem odru. Delo je jako zanimivo in bo brezdvomno vsestransko ugajalo. Vaje se vrše jako pridno in bo igra kar najboljšje nastudirana. V »Raščinskem gozdu« in na »Šmarjetni gori« se bodo peli šaljivi kupleti. Podoželnih režiserji, ki namestavajo delo vprizori doma, imajo najlepšo priliko, da si nedeljsko predstavo ogledajo. Dvorana je kurjena. **Vstopnice se dbe v predprodaji v Katoliški Bukvarni** od pol 8. ure zjutraj do 7. ure zvečer. Opozorjamo na to, da se »Dimež« ne bo ponavljal, ker ima Ljudski oder druge obveznosti v bližnji bodočnosti in da je samo v nedeljo zvečer prilika, da si ogleda vsakdo to zanimivo igro, ki obdelava dogodke iz resničnega življenja in opisuje življenje glasovitega roparja Dimeža.

Ij Kršč. ženska zveza ima v petek to je dne 10. t. m. ob 4. uri redno predavanje. Predava g. dr. Jerše.

Ij Socialni kurz se vrši vsak četrtek od pol 7. ure do pol 8. ure v Ljudskem Domu v II. nadstropju. Predava g. F. Kerhne o zgodovini socializma.

Ij Pastor dr. Hegemann pred sodiščem. V Liberah se je te dni že četrtrič moral zagovarjati ljubljanski pastor dr. Hegemann radi motenja vere. Dr. Hegemann je bil oproščen. Državni pravdnik je vložil ničnostno pritožbo.

Ij Petdesetletnica plinove razsvetljave v Ljubljani je bila včeraj. Nekateri Ljubljančani so takrat predstavili »Gasbeleuchtung« v »kozjo luč«, pa počulo se jih je kmalu, da je to plin. Pričetek je bil združen s nesrečo. V hiši nekega g. Z. v Gradišču je skozi počeno cev hlapel plin in bolehalo je mnogo oseb v hiši, vrtoglavi so bili in bljuvali, pa so zopet kmalu ozdraveli, razun nekega starega častnika, ki ga je zadela kap.

Ij Na oklicih je knjigovodja Angelj Favaš z gđc. Ano Hvala.

Ij Prodajalna »Kat. tisk. društva« (H. Ničman) v Ljubljani naznanja, da so ravnokar došli krasni kipci (figure) za jaslice, v raznih velikostih, leseni in iz trde tvarine, primerni za zasebna stanovanja, osobito tudi za cerkve. Natančnejša pojasnila istotam.

Ij Promoviral bo jutri na dunajski univerzi g. Vladimir Kreč za doktorja prava.

Ij Ševčikov kvartet sestoji iz primarija Bohuslav Lhotskega, drugega goslarja K. Prohazke, bračista K. Moravca in čelista L. Zelenka. Ker so razven čelista vsi goslarji kvarteta učenci slavnega vijolinkega profesorja Ševčika (ta vodi sedaj mojstrsko šolo goslarjev na dunajski glasbeni akademiji) se imenujejo z njegovim dovoljenjem Ševčikov kvartet. Ljubljanske-mu občinstvu se nudi prilika, da se v nedeljo navžje glasbenih lepot, ki veljajo v svetovni glasbi za najpopolnejše. Kdor čuti le nekoliko zmisla za pravo glasbo, naj poseti ta koncert. Dosegel bo na svoji izobrazbi in užival bo.

Ij Tatvina pri Bončarju. Pri pekovskem mojstru Jožefu Bončarju Pred škofijo se je učil tega obrta Jožef Vrečko iz Slivnice. Pri sebi pa je imel Bončar tudi sina svoje sestre, 15letnega Jožefa Hlebša, ki je tudi pomagal pri tem obrtu. Kakor deček priznava, ga je zapeljal k tatvini Vrečko. Prišla sta skupno v prodajalno kruha, tam odprla z dletom miznico in vsak zase vzela po 3 do 4 K. Hlebš pravi, da je to storil kakih pet do šestkrat; Vrečko pa priznava, da je izmaknil vsega skupaj kakih 70krat. Dne 6. oktobra t. l. je pa bilo Bončarju iz omare v prodajalni ukradenih 700 do 800 kron. Ker so bile vežna vrata zaprta in ni bilo nikjer sledu najti, da bi kdo od zunaj tatvino izvršil, iskali so tatu v hiši. Kakor Hlebš trdi, je isto noč nagovarjal Vrečko, da bi šla skupaj krast, ker pa on tega ni hotel storiti, je šel Vrečko sam, kakor trdi v namenu, da bi bil zopet vzel kakšne kronice. Sumljivo je bilo to, da, ko so prišli stražniki, je Vrečko iz pekarnice izginil, rekoč, da gre na potrebo in se je potem kmalu vrnil. Ukradeni denar se ni našel pri obdolženecih. Sodišče je oba spoznalo krivim ter obsodilo Vrečkota na 8 mesecev, Hlebša pa na 10 tednov težke ječe.

Razne stvari.

Ženske sosvetovalke. V zaupni seji občinskega sveta v Opavi je bilo sklenjeno povabiti dve gospe kot sosvetovalki v tržni odsek. Glavna naloga ženskih svetovalk bo proučevati mestne tržne razmere in predlagati potrebne izpremembe.

Aviatik Romolo Manissero, katerega smo občudovali lansko leto na letalnem tednu v Žavljah pri Trstu kot najbolj smelega letalca, kot pravega umetnika letanja, bo moral sedaj v Tripolis, da služi s svojo umetnostjo domovini.

Umor pri Gödingu. Zaprlj so sina odvetnika Wellnerja, ki je osumljen, da je pomagal Tomanu.

Legar v Lvovu. V Lvovu je obolelo na legarju zadnje tedne 87 oseb.

Kuga v Tangru. V Tangru je vzbuhnila kuga. Umrl je na njej tudi neki Francoz.

S Saškega izgnani mormoni. S Saškega so izgnali vse mormone, ker so dognali, da se vsi pečajo s trgovino delic.

Glavar mormonov umrl. V Lall Lake City je umrl dne 7. t. m. glavar mormonov, Jožef Snuth. Imel je 5 žen, 21 sinov in 20 hčera.

Wolf toži Sternberga. Grof Sternberg je na nekem shodu zelo opsoval poslanca Wolfa, ki je sklenil vložiti proti Sternbergu tožbo zaradi razžaljenja časti.

Umor in samoumor. V dunajskem Pratru je sluga Hollaus zaklal 16letno Juliano Florschitz, nato pa sebe. Deklica je nevarno ranjena. Vzrok ljubosumnost.

Iglja zakonski zadržek. Če si ne bi miss Douglas iz Standforta na tako nepreviden način pripela klobuka, pa bi bila že danes soproga Johna Zeemana. Pa ravno radi igle, ki je na obeh straneh klobuka vun molela je stražnik spoznal, da pod možko obleko tiči mlado dekle. Njeni stariši namreč niso hoteli nič vedeti o izvoljencu njenega srca in ko je bila na tem da obupa, ji je prišla rešilna misel. V tihi noči se napravi v možko obleko in odpotuje s svojim ljubljencem k poroki. Že sta izstopila iz parnika — še nekaj ur, pa sta mož in žena. Pa nesreča je hotela, da si je »mož« brez brk pripel klobuk z iglo, kar pravi mož ne delajo. To je vedel tudi policaj, je mladega »moža« aretirjal in po zaslišanju oddal v skrbno varstvo starišev.

ČEŠKI KRŠČANSKI SOCIALCI NA DUNAJU.

Češki listi poročajo z Dunaja, da se je te dni vršilo strankino zborovanje dunajskih čeških krščanskih socialcev, na katerem se je konstatiralo, da zelo napreduje češko krščansko-socialno gibanje na Dunaju in Nižjem Avstrijskem. Stranka ima vzorno politično organizacijo in celo vrsto strokovnih zvez, nadalje več izobraževalnih društev, ženskih organizacij, kakor tudi organizacijo delavske mladine. Skoro v vsakem okraju že obstoji kako češko krščansko-socialno društvo, oziroma organizacija. Tudi na deželi ima češko krščansko-socialno gibanje velike uspehe, tako n. pr. v Inzersdorfu pri Dunaju, Poštorni itd. Posvetovanj dunajskega strankinega zborovanja so se udeležili bivši državni poslanec dr. Šramek, vodja ogrskih katoliških Slovakov p. Hlinka in ogrski poslanec Juriga. Sprejelo se je več sklepov glede nadaljnega delovanja češke krščansko-socialne stranke na Nižjem Avstrijskem, nakar se je po končanem strankinem zborovanju vršilo več številno obiskovanih ljudskih shodov.

ČEŠKA ŠOLA V POŠTORNJI.

Vsled neugodne razsodbe najvišjega sodnega dvora o rekurzu češkega Komenskijevega društva proti sklepu nižjeavstrijskega deželnega odbora, da se mora izprazniti poslopje, v katerem je bila doslej češka zasebna šola v Poštorni, je Komenskijevo društvo prisiljeno iskati za svojo šolo nove strehe. Sicer se sme do konca šolskega leta še poučevati v dosedanjem poslopju, vendar se mora to poslopje, takozvana »rdeča šola«, takoj izprazniti. Komenskijevo društvo je sicer v Poštorni sezidalo šolsko poslopje, v katerem je sedaj češki otroški vrtec, vendar se je uradno konstatiralo, da ta hiša ni pripravna za šolske namene. Komenskijevo društvo je nato kupilo novo zemljišče, da bi na njem sezidalo drugo šolsko poslopje, vendar pa ni dobilo od župana občine za to dovoljenja. Prošnja Komenskijevega društva za stavb. dovoljenje leži sedaj pri okrajnem glavarstvu v Mistelbachu in dosedaj še ni rešena. Ako pa glavarstvo stavbnega dovoljenja ne bo dalo, je obstoj Komenskijeve šole v Poštorni, ki jo sedaj obiskuje nad 400 otrok, dvomljiv.

Telefonska in brzojavna poročila.

CESAR.

Dunaj, 9. novembra. Zdravje cesarjevo je popolnoma normalno.

ZBORNICA.

Dunaj, 9. novembra. Danes se je nadaljevala budgetna debata. Govorili so baron Wassilko, Pacher in Klofač. — Opoldne se je vršila konferenca načelnikov. V imenu Hrvaško-slovenskega kluba je posl. dr. Korosec izjavil, da se lahko vsi iniciativni predlogi brez prvega branja odkažejo odsekom, ravnotako vladne predloge, ako ni katera kake posebne važnosti, da je prvo branje umestno. — Pred Božičem naj bi zbornica po vladni nameri rešila sledeče stvari: Draginjske predloge, prvo branje socialnega zavarovanja, reformo poslovnika, budgetni provizorij, uradniške predloge, volitve za delegacijo in eventualno 2. branje laške fakultete ter 1. branje brambne predloge.

POLITIČNI DOGODKI NA OGRSKEM.

Budimpešta, 9. novembra. Glasom pakta, ki se je sklenil med vladno in opozicijo, je zbornica danes izvolila za predsednika Ludovika Navaya z 227 glasovi od 250. Za podpredsednika je določen bivši budimpeštanski nadžupan Markus.

BOJI PRED TRIPOLIŠKIM OBZIDJEM.

Carigrad, 9. novembra. Vojno ministrstvo je dobilo poročila, da traja boj z izven tripoliških zidov stoječimi turškimi četami dalje. Turki in Arabci so prodrli do proti morju ležečem delu mestnega zidovja in razrušili nekaj hiš, stoječih pred zidovjem. Italijani imajo mnogo mrtvih.

LAHOM SE V TRIPOLISU GODI SLABO. — NOVO LAŠKO »JUNAŠTVO«.

Malta, 9. novembra. Semkaj je došlo iz Tripolisa sledeče poročilo: Turki neprestano obstreljujejo italijanske obkope in predstraže. Mnogo turških krogelj je priletelo v mesto in poškodovalo veliko poslopij, med njimi italijansko pošto in vojaško poveljništvo. Italijanske predstraže se nahajajo v jako težavnem položaju, se cel teden ne morejo preobleči in so popolnoma utrujene. Kolera v Tripolisu hudo razsaja in pojavil se je tudi tifus.

Tripolis, 9. novembra. (Oficielno.) Dne 7. t. m. opoldne so Turki nenadoma napadli 8. kompanijo 93. polka, ki se je nahajala na rekogniciji iz utrdbe Hamidie proti Čara-čadu. Kompaniji je prišla na pomoč 7. kompanija iste-ga polka, ki je obstreljevala sovražnika iz boka. Kmalu je prišel v ogenj ves bataljon, kateremu je pomagala tudi pogorska artiljerija in topovi z ladij. Boj je bil jako hud in je trajal nad eno uro. Končno se je sovražnik umaknil in zapustil okoli 60 mrtvih. Italijani pa imajo okoli 50 ranjencev. (To je očitna laž, da bi Lahij v več kot eno uro trajajočem boju ne imeli nobenega mrtveca!) Boj je napravil velikansk vtis na domačine, ki so se spričo tega briljantnega spopada prepričali, da se znajo Italijani boriti tudi zunaj okopov. (So zelo skromni, ti Lahij.

BOMBNI ATENTAT V BRAZILIJU.

Rio de Janeiro, 9. novembra. Pri volitvah v Pernambuco je eksplodirala z zločinskim namenom vržena bomba in 30 oseb ubila.

CASTRO UMORJEN?

Bordeaux, 9. novembra. Po nekem semkaj došlem poročilu je nek mladi človek z bodalom umoril bivšega predsednika venezuelskega Castra, ker mu baje ni hotel dati na razpolago denarja za stranko.

NANKING V TABORU REVOLUCIJO-NARJEV.

Pekin, 9. novembra. Nanking je v taboru revolucionarjev, ker je podkralj odredil, naj se revolucionarjem ne upre.

ŠTRAJKOVSKI NEMIRI NA ANGLEŠKEM.

London, 9. novembra. Tu je prišlo do spopadov med štrajkujočimi in deloljubnimi šoferji. Dva stavkokaza sta bila nevarno ranjena. Ekscedenti so metali na policijo kamenje in gnila jajca. Več nemirnežev je aretiranih.

VELIK POŽAR V OSJEKU.

Osjek, 9. novembra. Tu je zgorel veliki »Union« mlín. Škode je dva milijona kron. Ogenj se je razširil tudi na sosednja poslopja. Vojaštvo je pomagalo pri gašenju.

! Ako še niste, pošljite naročnino! !

ZA NAŠE OTROKE.

Sveti Miklavž in božični čas se že bliža. Zopet bo treba našim malim preskrbeti za primerna darila. Igrače se kmalu polomijo in do vrhu tega vedno dražje; otroci pa do modernih igrač nimajo niti pravega veselja, ker so p.eveč komplicirane. Vse kaj drugega pa so knjige. Te imajo res trajen izobraževalen pomen, otroci jih imajo najrajši in izkušnja uči, da tudi dolgo zdrži, ker jih otroci shranijo in nanje pazijo.

»Katoliška Bukvarna« v Ljubljani je založila več slovenskih mladinskih knjig s podobami, si ko po ceni, imajo lepe, za otroški okus prirejene slike, zraven pa kratko besedilo, oziroma povestice, ki so najskrbnejše od vsečakov, poznavalec otroške duše, sestavljene, mične, lahko umljive in poučne. Kdor hoče torej svoje otroke razveseliti, naj za mal denar nabavi raznovrstne knjige za otroke, ki so vrhu tega tudi trpežne.

Posebno so priporočljive: **Našim malim.** Nazorne slike iz svetega pisma. To je knjiga, ki jo krasijo lepa naslovna podoba in mnogo drugih barvanih in nebarvanih med kratkim besedilom, iz življenja Jezusovega, prijatelja dece. Kako blažilo morejo te slike in ljubeznivo pisane pripovedke vplivati na nežna otročja srca! Tu imajo otroci nazorni in besedni pouk o čudovitem rojstvu, treh kraljih, pridnem Jezusu v Nazaretu, angeljskih itd. itd. Tudi podobe bodo ostale otrokom dolgo, dolgo v spominu, zgodbe pa bodo napolnile njihovo dušo s plemenitimi mislimi. Cena 90 vin.

V zverinjaku. V tej knjigi je naslikanih mnogo divjih živali, zraven vsake kratko pojasnilo v obliki pesmice, ki ostane otroku z lahkoto v spominu. Z nobeno rečjo dece tako ne razveseliš kakor s podobami živali, ki jih imajo tako radi. Podobe v pričujoči knjižici se odlikujejo po naravnosti, živih barvah in velikosti, da čim bolj živo stopijo pred otroško fantazijo. Cena 90 vin., na karton nalepljene slike trdo vezane v knjigo 1 K 50 vin.

Robinson starši. Znano lepo povest o Robinsonu nudi ta knjiga v lepih slikah, ki so prikrojene za otroški razum in bodo tudi odraslega zanimale. Okrajšano besedilo iz povesti pojasnjuje lepo izvršene slike. Cena 1 K 40 vinarjev, na kartonu nalepljene slike trdo vezane v knjigo 1 K 90 vin.

Slovenski ABC v podobah. To pa je za naše male, ki se vadijo brati. Ta knjižica jim bo v ta namen nabolje služila. Tu imate vse črke alfabeta, veliko in razločno, a zraven vsake črke pesmico s štirimi kiticami, ki opisuje predmet, kateri se z dotično črko alfabeta začne. Pleg tega je pri vsaki črki podoba dotičnega predmeta. Podobe so silno ljubke, raznovrstne in poučljive, da se bodo otrokom na prvi mah priljubile. Cena 80 vin., trdo vezan 1 K 20 vin.

Hiša vožnja. Ta knjižica pa ima mnogo podob in prizorov na železnici! Vsaka ima seveda kaj primerno besedilo. Tu vidijo otroci naslikan vlak, stroj, vozove, progo, mostove, skozi katere vlak hiti, potnike, živali in blago, ki se na železniške vozove nalaga, pošto itd. Kakor znano, se otroci poleg živali najbolj za vlak zanimajo. Zato je ta knjiga s podobami gotovo ena najprimernejših daril za otroke. Cena 1 K 60 vin.

Angelček. To je list, ki izhaja vsak mesec enkrat in je namenjen prav za otroke, ki so se že naučili brati. »Angelček« prinaša kratke lepe pesmi, ki se jih otroci lahko na pamet uče, povesti, popise, pravljice, lepe nauke, kratkočasnice, uganjke, šaljiva vprašanja in male računske naloge, zraven pa tudi vedno čedne slike. Ne bi smelo biti krščanske družine z otroci, kjer ne bi imeli v veselje pridni deci »Angelčka«, tega prijatelja, svetovalca in razveseljevalca otrok. Naročite »Angelčka«, ki neizmerno olajša vzgojo njihovih otrok! Dosedanji letniki »Angelčka« se dobe vsak zase vezan v knjigo po zelo nizki ceni 1 K za vezano knjigo. Če daruje otroku eden ali več letnikov, mu boš podaril knjigo velike koristi. Dobi se že 17 različnih letnikov po 1 krono.

Šolskim vodstvom in krajnim šolskim svetom priporočamo, da porabijo redko priliko in si nabavijo »Hözel-nov globus« s slovenskim besedilom, ki stane mesto 16 K, samo 12 K. — Ker namerava namreč imenovana tvrdka izdelovanje globusov sploh opustiti, jih oddaja po tej znižani ceni, vendar ima pa le še zelo malo število globusov s slovenskim besedilom v zalogi. Globus je najboljša vrsta, natančno izvršen in res vreden priporočila. — Naroča se potom »Katoliške Bukvarne« v Ljubljani.

Urbanus, Knjiga o lepem vedenju. Cena broš. 3 K, vez. 4 K. — Naš »Urbanus« je pač ena izmed naših najbolj srečnih knjig, ker si jo omisli, kdor le more. Ni čuda! Saj je družabna vzgoja, omika, ki se od nas v javnosti zahteva in lepota vedenja eden najglavnejših pogojev za napredek. Naš »Urbanus« nuja vsa pravila za omikano vedenje kolikormogoče popolno, jih tudi utemeljuje in sploh polaga prvo važnost na oliko in plemenitost srca. Naš »Urbanus« je tudi zategadelj neprekosljiv, ker najde v njem sveta tako inteligent, ki časih tudi pride v zadrego, kako naj se ob kaki bolj redki priliki vede, kakor preprost človek, tako meščan kakor kmet, tako odrasli kakor otrok. Naj bi ne bilo nobene boljše hiše na Slovenskem, ki bi ne imela »Knjige o lepem vedenju«. Knjigo je založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani.

Mohorjani — 'Slovenska Straža'
Vas kliče! Pri sprejemu Mohorjevih knjig daruj vsak večji ali manjši znesek 'Slovenski Straži'!

Pri naraščajoči draginji živil bi posebno priporočali zdrave in cene sladke pijače. Eno najboljših pijač dajejo brezdvomno znane **Messnerjeve** mešanice čaja (zavojski, ki tehtajo 100 g 1 K do 2 K), ki imajo dober okus in so izvanredno izdatne. Škodolica angleške mešanice stane cela 2 h.

V dobi okrevanja.

Vselej, kadar se želi pridobiti moči, torej prav posebno v dobi okrevanja po prestani bolezni, se je že večkrat in sijajno izkazala

SCOTT-ova emulzija

Prištevamo to znamko — ribičem — kot garancijo za kakovost Scott-ovega emulzija.

Scottova emulzija, sama na sebi zelo bogata na redilnih snoveh, vzbudi obenem tek, s čimur je rešena glavna zadača. Obenem je pa Scottova emulzija popolnoma lahko prebavna in tako dobro dišeča, da jo odrasli in otroci zelo radi zavživajo in dobro prenesejo.

Pri nakupu naj se zahteva izrecno Scott-ovo emulzijo. Znamka »Scott«, ki je že nad 35 let vpeljana, jamči za dobroto in učinek. Cena izvirni steklenici K 2-50. Dobi se v vseh lekarnah.

5

Meteorološko poročilo.

Višina n. morjem 306'2 m, sred. zračni tlak 736'0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah v mm
8	9. zveč.	739'0	6'4	sl. szah.	oblačno	
9	7. zjut.	37'4	1'8	brezvetr.	megla	0'0
	2. pop.	35'7	10'3	sl. vzh.	oblačno	

Srednja včerajšnja temp. 6'6° norm. 5'4°

Zobna krema

KALODONT
Ustna voda

Organist in občinski tajnik

oženjen z dobrimi izpričevanji išče službe. — Prevzame lahko pouk v orkestru in godbi. Nastop takoj. Ponudbe sprejme uprava lista pod šifro **Marljivost 60.** 3296 5—1

ŽIMA

morska trava, peresa za pohištvo kakor tudi vsi tozadevni predmeti se dobe pri **Štefanu Nagy**, trgovina z železnico, Ljubljana Vošnjakov trg, šte. 5. 2821

Oženjen hišnik obenem pisarniški sluga in skladiščnik se sprejme

proti prostemu stanovanju in kurjavi, nadaljna plača po dogovoru. — Osebnost predstava pri **V. Scagnettiju**, Cesta na Radolovo železnico 16, tovarniški kontoar. Reflektuje se samo na neoporečne osebe, razumne, zdrave in delavne.

Narodna kavarna.

Svetovnoznana, priljubljena elitna dunajska damska kapela

R. H. DIETRICH

koncertuje vsak večer.

Začetek ob 9. uri.

Vstop prost.

Slavnemu občinstvu in rodoljubom z dežele se priporoča za obilen obisk.

Fran Krapeš.

3354 2—1

Lepa hiša za gostilno

na Gorenjskem se jako ugodno proda ali da tudi v najem dobremu najemniku.

3355 10—1

Naslov pove uprava lista pod šifro »Gorica«.

Javna dražba.

Kopač in Pavčič bodeta prodajala na javni dražbi dne 15. tega meseca ob 9. uri zjutraj

zemljišče v Bršljanu pri Novem mestu s hišnim poslopjem vred,

na drobne kose. Zemljišče obstoji iz več lepih njiv, travnikov in gozda in leži ob državni cesti ljubljanski 10 minut od kolodvora. Ob cesti so lepe stavbene parcele, hiša pa je pripravna za vsako obrt.

Prodajalo se bode na večletno odplačilo.

Nadalje bodeta Kopač in Pavčič prodajala dne 18. tega meseca ob 9. uri

veliko zemljišče nad Dobom pri Št. Petru pri Novem mestu,

na drobne kose, okoli 60 oralov njiv in zaraščenega gozda in hišno poslopje, 3 hiše, pód in toplar-kozolc. Posestvo je skupaj ležeče.

Prodajalo se bode na večletno odplačilo.

Krompir

najboljše kakovosti zdrav in brezhiben, debeli ter srednje debelosti, vedna zaloga, oddaja v vsaki množini od 200 kg dalje tudi cele vagonne po prav solidni nizki ceni. Točna postrežba. 3087

== Tvrdka Iv. A. Hartmann nasl. A. Tomažič v Ljubljani, Marije Terezije cesta. ==

Večji mlin na Kranjskem išče

zastopnika

za Ljubljano in celo Kranjsko proti primerni kavciji, ki bi imel tudi zalogo v Ljubljani.

Ponudbe pod »Zastopnik« na upravnistvo tega lista. 3339 3—1

Razpis službe.

3358 (3)

Pri c. kr. tobačni tovarni v Ljubljani razpisuje se mesto

elektrotehnika.

Prosilci za to mesto, za katero se zahteva starost pod 34 let, telesne sposobnosti avstrijsko državljansko, neoporečnost, znanje obeh deželnih jezikov, večletna elektrotehnična praksa s teoretičnim predznanjem, naj predlože svoje lastnoročno pisane in po zakonu kolekovane prošnje

najkasneje do 10. decembra 1911. tega leta

tukajšnjemu uradu.

Prošnje je opremiti z naslednjimi dokumenti:

1. Izkaz starosti (krstni list, rojstni list) eventualno tudi poročni list. 2. Domo-vinski list. 3. Sprichevala o dovršenih študijah in zvežbanosti v tem poklicu. 4. Sprichevala o dosedanjem službovanju (poselska knjižica, delavska sprichevala itd.). 5. Sprichevala o dobrem vedenju. 6. Državno zdravniško sprichevalo.

(Zadnja dva dokumenta 5. in 6. najnovejšega datuma.)

Zeli se osebna predstava prosilca.

Ravnateljstvo c. kr. tobačne tovarne v Ljubljani.

KDOR RABI

dobre in pristnobarvne zimske barvne, flanelo za srajce in drugo perilo, lanene in bombažaste kanafase, ceftre, platno, inlot, brisate, rjuhe, zimsko blago za dame in gospode, žepna robca in druge tkanine, naj se obrne zaupno na krišč. tvrdko

Jaroslav Marek ročna tkal-nica št. 48, v Bistrem pri Novem mestu ob Met. (Goško.) V zalogi imam tudi veliko množino ostankov zimskega parhenta, flanela, kanafasa, itd. in razpošiljam v zavojih po 40 m za 18 K, prve vrste za 20 K franko po povzetju. Vzorci se pošiljajo zastoj in pošt. prosto. Od ostankov se vzorci ne pošiljajo. Dopisuje se slovensko. 3190

Malo posestvo

se išče, solidno zidana hiša, nekaj sadnega vrta in travnika, čim možno kje na Dolenjskem, blizu železnice. Cena okoli 6000 kron, po okolišnih tudi nekaj več.

Nemško pisane ponudbe pod šifro »Rehač« na upravo »Slovenca«. 3324

Zakonski = brez otrok =

iščejo kraj mesta, ali blizu srede mesta od prvega gručna svetlo, solnčno

meblovano sobo in meblvano kuhinjo.

Eventuelne ponudbe na administracijo po šifro »Domač«. 3361 3—1

3353

Tehnični birô in podjetje zgradb

Ingenieur H. UHLÍŘ
Ljubljana, Resljeva c. 26.

Strokovna izvršitev vseh vrst načrtov in proračunov, znanstvena mnenja, prevzeta zgradb

3362

: Naročajte „Slovenca“ :

Lastniki vrednostnih papirjev, kapitalisti
in borzni interesi čitajo

„Wiener Stimmungs-Bericht“

(Izhaja tedensko).

Vsebina: Tržna tendenca. Finančni tedenski pregled.
Zunanje borze. Informacijska rubrika.

Posebej omenjeno: Alpinska montanska družba. Skodove tvornice. Ogrska splošna premogokopna družba. Plinarnice Manushek. Pivovarnica Poschach. Union, družba za stavbno blago. Buštěhradská železnica. Gösska pivovarnica. Anglo-Avstrijska banka. Orientske železnice. Agrarna in rentna banka. Avstrijski Lloyd. Dunajski Bankverein. Delnice državnih železnic. Zemljiško kreditni zavod. Ogrska hipotekna banka. Nižjeavstrijska eskomptna družba. Mednarodna družba za zavarovanje proti nezgodam. Tržaške plinove delnice. Podunavska paroplovna družba. Tvornica za železo in pločevino Union. Bakrene tvornice avstrijske. Unionska banka Leykam-Vevče. Länderbanka. Fonciere, pestanska delniška zavarovalna družba. Živnostenska banka. Južna železnica. Splošna prometna banka. Liesnška pivovarnica. Avstrijski Feniks, zavarovalna družba. Zahodnočeška rudniška družba. Nádražské delnice. Kreditni zavod. Gebr. Enderlin d. d. Dunajska stavbna družba. Brnska tvornica sveč. Praška železindustrijska družba. Werndlove delnice. Trboveljska premogokopna družba. Gelsenkirchenski rudnik. Rudnik Phönix. Deutsch-Luxemburški rudnik. — Kurzna poročila in premijski postavki za vodilne spekulacijske papirje dunajske, berlinske in londonske borze. — Dobiva se gratis in franko pri bančni tvrdki

ERVIN & CO., Dunaj I.,
Tuchlauben št. 8. 3084

Duhovnik

se išče za takoj,

lahko tudi samo za nekaj mesecev.
Hrana z vso oskrbo in stanovanje
prosto. — Zavod šolskih se ter v
Repnjah, pošta Vodice. 3338

Učencea

za slikarstvo in pleskarstvo
: 3247 sprejme takoj :

Friderik Gimi v Celoveu

Priznana močna, lahko tekoča so-
lidna in neprekosljiva so 806

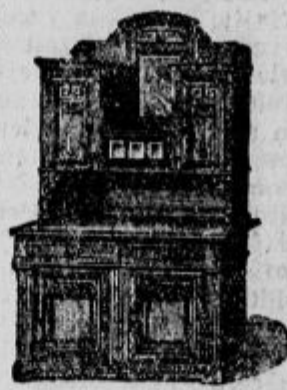
„Kinta“-kolesa.

Najboljše jamstvo. Ilustrovani ceniški brošurice.

K. Camernik, Ljubljana, Dunajska c. 9.

Specijalna trgovina s kolesi in posameznimi deli.
Izposojevanje koles.

Izdelki solidni.

Zmerne cene.

◆ Zaloga pohištva in tapetniškega blaga ◆

Fr. Kapus, Ljubljana

Marije Terezije cesta št. 11.

Kolizej.

Velika izbira vsakovrstnega pohištva za spalne,
jedilne in gosposke sobe. Divane, otomane,
žimnice, modroce iz morske trave, zmednice
na peresih, podobe, zrcala, otročje vozičke itd.

Sprejemajo se tudi
opreme hotelov.

2924

Plachte za vozove Stalni krajevni agenti

pokrivala za komate in odeje, platno za jadra na
meter najceneje pri Štefanu Nagy, trgovina z železnino, Ljubljana, Vodnikov trg št. 5. 2822

zmožni nemščine se sprejmejo ali pa
nastavijo s stalno plačo za prodajanje
dovoljenih srečk v Avstro-Ogrski. Po-
nudbe pod »Merkur«, Brno, Neugasse 20.

Telefon 237.

Zajec & Horn

Telefon 237.

Ljubljana, Dunajska cesta št. 73

Beton in železo - beton.

Fundamenti.

Stropovi.

Mostovi.

Vzidava turbin.

Stopnice.

Tlakovi.

Ksilolit.

Cevi za kanale, najboljši strešnik našega časa
asbest-cementni škrlj (Zenit) patent Hloch
vedno v zalogi. Edini zastop za Kranjsko.

Umetni kamen (okraski za façade, obhajilne
mize, balustrade).

Solske akvarelne
barve

Vzorci za slikarje
vedno najnovejši

Oljnate firneževe barve

za pleskarje, strobne in pohištvene mizarje, hišne posestnike ter za
domačo porabo

Düsseldorfske oljnate barve
za umetnike

Oljnate študijske
barve

Firneži, olja in retuši
za umetniško slikanje

Kranjsko laneno olje
in firnež

Emajlne
glazure

Lake
za vrtno pohištvo

Štedilno
voščilo za pode
priznana najboljša

Jantarjeva
glazura za tla

Marijin trg št. 1.

Vse vrste
čopičev

Olje
za stroje

Suhe kemič., prstene
in
rudninske barve

Prašno
olje za pode

priporoča

1069

Adolf Hauptmann-a nasled.

prva kranjska tovarna za oljnate barve, firneže, lake in steklarski klej.

Zahtevajte cenike!

Zahtevajte cenike!

Oglejte si! veliko zalogo koles z originalno znamko

„PUCH 1911“

pri Fr. Čudnu trgovcu v Ljubljani

Prešernova ulica, samo nasproti frančiškanske cerkve.
Raznih znamk kolesa od 110 K naprej vedno v zalogi.

Zaloga šivalnih strojev: Singer, Ringschiff. Pouk za strojno vezenje gratis.

Edino zastopstvo za Kranjsko!

Ceniki zastoj, poštnine prosto. — Ceniki zastoj, poštnine prosto.

913

Priložnost za dober nakup!

Dobil sem pod polovično ceno veliko partijo dolgih
krasnih raglanov za dame, katere tudi pod isto
ceno prodam.

Komad od 40 K, stane samo 20 K

Ogromna zaloga izgotovljenih oblek, raglanov, po-
vršnikov ter zismkih sukenj za gospode in dečke.

©. Bernatovič, Ljubljana
Mestni trg 5.

3346